

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA TATU

KIKAO CHA KUMI

10 NOVEMBA, 2023

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA TATU

KIKAO CHA KUMI – TAREHE 10 NOVEMBA, 2023

I. DUA:

II. MASWALI:

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

135. MHESHIMIWA SEIF KHAMIS SAID GULAMALI (MANONGA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):-

Je, lini Serikali itaugawa Mkoa wa Tabora na kupata Mkoa mpya wa Manonga.

136. MHESHIMIWA MICHAEL MWITA KEMBAKI (TARIME MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):-

Je, lini Serikali itajenga kwa mawe Korongo la Starehe ambalo linahatarisha maisha ya Wananchi wa Kata ya Nyamisangara Tarime.

137. MHESHIMIWA SANTI EL ERIC KIRUMBA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):-

Je, Serikali ina mpango gani wa kushirikiana na Sekta Binafsi ili kutoa chakula mashuleni.

138. MHESHIMIWA JAPHET NGAILONGA HASUNGA (VWAWA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):-

Je, lini Serikali itatoa fedha kumalizia ujenzi wa Maboma ya Shule za Msingi na Sekondari yaliyojengwa kwa nguvu za Wananchi - Mbozi.

OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MUUNGANO NA MAZINGIRA):

139. MHESHIMIWA MARYAM AZAN MWINYI (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira):-

Je, kuna mkakati gani kuhakikisha NEMC na ZEMA zinasajiliwa kwenye Mfuko wa GCF.

WIZARA YA FEDHA:

**140. MHESHIMIWA JANEJELLY JAMES NTATE
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha:-

Je, lini Serikali itaweka mkakati maalum wa kumaliza mashtaka katika Bodi na Mahakama za Rufaa za Kodi.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

**141. MHESHIMIWA CONCHESTA LEONCE
RWAMLAZA (VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:-

Je, lini Serikali itakamilisha jengo la Makazi ya Askari Polisi lililopo Kata ya Buyekera Bukoba.

WIZARA YA ULINZI NA JESHI LA KUJENGA TAIFA:

**142. MHESHIMIWA MAIMUNA AHMAD PATHAN
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa:-

Je, lini Serikali itawalipa fidia Wananchi waliopisha upanuzi wa maeneo ya Jeshi 843 KJ Nachingwea.

WIZARA YA MAJI:

**143. MHESHIMIWA MIRAJI JUMANNE MTATURU
(SINGIDA MASHARIKI):**

- Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji:-

Je, lini Serikali itachimba Mabwawa ya maji Kata za Kikio, Misughaa, Lighwa, Mungaa, Siuyu, Issuna na Mkiwa - Singida.

WIZARA YA NISHATI:

**144. MHESHIMIWA JONAS VAN ZEELAND
(MVOMERO):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati:-

Je, lini Serikali itakamilisha kusambaza umeme kwenye Kata za Kikeo, Kinda na Maskati - Mvomero.

WIZARA YA VIWANDA NA BIASHARA:

145. MHESHIMIWA HAJI MAKAME MLENGE (CHWAKA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Viwanda na Biashara:-

Je, lini Serikali itajenga Tawi la Chuo cha CBE Chwaka.

WIZARA YA MALIASILI NA UTALII:

146. MHESHIMIWA MOHAMMED JUMAH SOUD (DONGE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maliasili na Utalii:-

Je, kuna mkakati gani wa kupunguza athari hasi zitakazojitokeza kutokana na kuondolewa kwa *buffer zone* katika Hifadhi na Mapori.

**147. MHESHIMIWA JESCA JONATHANI
MSAMBATAVANGU (IRINGA MJINI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maliasili na Utalii:-

Je, Serikali haioni umuhimu wa kugawa mizinga ya nyuki ili kubadili shughuli za kiuchumi zinazoharibu mazingira Iringa.

WIZARA YA UCHUKUZI:

**148. MHESHIMIWA MASHIMBA MASHAURI NDAKI
(MASWA MAGHARIBI):**

• Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Uchukuzi:-

Je, Mkandarasi wa SGR kipande cha Seke – Malampaka hadi Malya ameajiri Wananchi wangapi wanaotoka maeneo hayo.

WIZARA YA AFYA:

**149. MHESHIMIWA CONSTANTINE JOHN
KANYASU (GEITA MJINI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya:-

Je, kwa nini NHIF inazuia matibabu ya baadhi ya Wagonjwa wenye Bima za Afya wakiwa Hospitali.

WIZARA YA MADINI:

**150. MHESHIMIWA AMANDUS JULIUS CHINGUILE
(NACHINGWEA):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Madini:-

Je, lini Serikali itatoa leseni kwa Wachimbaji Wadogo wa Madini Kata za Nditi na Kiegi – Nachingwea na Mkoa wa Lindi kwa ujumla.

WIZARA YA UJENZI:

**151. MHESHIMIWA HUSSEIN NASSOR AMAR
(NYANG’HWALE):**

• Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi:-

Je, lini upembuzi yakinifu utakamilika na kuanza ujenzi wa Barabara ya Kahama – Nyang’hwale – Busisi.

**WIZARA YA HABARI, MAWASILIANO NA
TEKNOLOJIA YA HABARI:**

**152. MHESHIMIWA AMINA ALI MZEE (VITI
MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Habari, Mawasiliano na Teknolojia ya Habari:-

Je, Serikali ina mkakati gani ya kuliwezesha Shirika la Utangazaji Tanzania (TBC) kujiendesha kibiashara.

WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI:

153. MHESHIMIWA JAFARI WAMBURA CHEGE (RORYA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi:-

Je, lini Serikali itafanya maboresho ya Sera ya Taifa ya Ardhi ya Mwaka 1995.

WIZARA YA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WANAWAKE NA MAKUNDI MAALUM:

154. MHESHIMIWA JANETH ELIAS MAHAWANGA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wanawake na Makundi Maalum:-

Je, Serikali ina mkakati gani kuhamasisha Watoto Wadogo kukua katika misingi ya kutambua madhara ya ukatili wa kijinsia.

III. MISWADA YA SHERIA YA SERIKALI:

(Kusomwa Mara ya Kwanza)

Muswada wa Sheria ya Uwekezaji wa Umma wa Mwaka 2023.

Muswada wa Sheria ya Uchaguzi wa Rais, Wabunge na Madiwani wa Mwaka 2023.

Muswada wa Sheria ya Tume ya Uchaguzi wa Mwaka 2023.

Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na.5) wa Mwaka 2023 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No.5) Bill, 2023*].

Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria za Vyama vya Siasa wa Mwaka 2023 [*The Political Affairs Laws (Amendment) Bill, 2023*].

IV. KAMATI YA MIPANGO:

WAZIRI WA NCHI, OFISI YA RAIS (MIPANGO NA UWEKEZAJI):

Kwamba, Bunge lipokee, kujadili na kushauri kuhusu Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa unaokusudiwa kutekelezwa na Serikali kwa Mwaka wa Fedha 2024/2025.

WAZIRI WA FEDHA:

Kwamba, Bunge lipokee, kujadili na kushauri kuhusu Mapendekezo ya Mwongozo wa Maandalizi ya Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka wa Fedha 2024/2025.

(Majadiliano yanaendelea)

V. HOJA BINAFSI ZA WABUNGE:

MHE. GEORGE RANWELL MWENISONGOLE

Kwamba, Bunge lipokee na kujadili Hoja ya Kuazimia Kuwahamisha Maafisa Ushirika katika Tume ya Maendeleo ya Ushirika na Maafisa Ugani chini ya Wizara ya Kilimo.

VI. TAARIFA YA KATIBU WA BUNGE:

VII. HOJA YA KUAHIRISHA BUNGE:

WAZIRI MKUU:

VIII. WIMBO WA TAIFA NA WIMBO WA AFRIKA MASHARIKI.

**DODOMA
10 NOVEMBA, 2023**

**N.J. MWIHAMBI, *ndc*
KATIBU WA BUNGE**